

Yksityistieasioiden koulutuspäivä

- Nurmijärven kunta
- 23.1.2019 klo 09.00-15.00

Yksityistiet

Suomen tieverkko voidaan karkeasti jakaa kolmeen ryhmään

1. **Maantiet** ovat valtion ylläpitämiä teitä -> tienpitäjänä valtio
2. **Kadut** ovat asemakaava-alueiden teitä -> tienpitäjänä kunta
 - o molemmissa on oma lainsäädäntö
3. **Muut tiet ovat yksityisteitä** -> tienpitäjänä tieosakkaat
 - o laki yksityisistä teistä

Yksityistiet

Yksityistiet on totuttu jakamaan 3 ryhmään

Kiinteistöjen omat tiet

- yhden kiinteistön alueella kulkeva tie, esim. isommalta tieltä talolle johtava "talotie", viljelystie, tie järven rantaan tai saunamökille
- ovat vain yksityisessä käytössä ja niiden ylläpidosta vastaa kiinteistön omistaja itse
- varsinaisia "yksityisiä" teitä

Sopimustiet

- syntyy suullisella tai kirjallisella sopimuksella, jolla jollekin myönnetään oikeus tehdä tie tai käyttää ennestään olevaa tietä
- sitoo ainoastaan niitä, jotka tehneet tai hyväksyneet tai heidän perillisiään
- voi syntyä myös konkludenttisesti
- käyttäjinä ja ylläpitäjinä ovat yleensä vain sopimusosapuolet

Yksityistiet

Toimitustiet

- ovat virallisessa toimituksessa (MML) perustettuja teitä,
 - kiinteistöllä on *pysyvä, viranomaisen vahvistama* ja *rekisteröimä* käyttöoikeus toisen kiinteistön kautta kulkevaan tiehen
 - toimitustietkin ovat pääsääntöisesti vain tieosakkaiden käytössä. Käytännössä ne voivat olla myös yleisessä käytössä.
 - ylläpidosta vastaavat osakkaat yhdessä, asioiden hoitamista varten voidaan perustaa tiekunta
-
- Yksityistielaki koskee pääasiassa vain toimitusteitä
 - omia teitä se ei koske ollenkaan ja
 - sopimusteitäkin vain muutamilta osin(14§)

Järjestäytymätön tie

- pääsääntöisesti muutaman osakkaan teitä
- asioista sovittava kirjallisesti (560/2018)
- ei tieosakasta sitovia enemmistöpäätöksiä
- osakas voi hakea tiekunnan perustamista
- tiekunta perustetaan joko MML:n yksityistietoimituksessa tai
- osakkaiden päätöksellä (560/2018)

Yksityistiet

Tie jolle on perustettu tiekunta

- asioista päätetään tiekunnan kokouksessa
- päätökset enemmistöpäätöksinä
- päätökset sitovat kaikkia tieosakkaita
- päätöksistä muutoksenhaku mahdollisuus

Uusi yksityistielaki

Yksityistielaki 560/2018

- Sovelletaan 1.1.2019 alkaen
- 97§
- Pykälät otsikoitu
- Tavoitteet ja soveltamisala (1§,2§)
- Keskeisten termien määrittely
- Tiekunnan toiminnan perusta
- Suomen tieyhdistys ja MML (opas 1/2019)
- Oikeuskäytäntö

Yksityistielaki 560/2018

Keskeisimmät käsitteet

3§

Yksityistielaki 560/2018

Keskeisimmät muutokset vs. 358/1962

- Kunnan tielautakunnat lakkaavat 31.12.2019 (He 10/2017 s. 32)
- Tehtävät siirtyvät
 - Ely-keskuksille
 - Maanmittauslaitokselle
 - Oikeuslaitokselle
 - Tiekunnille ja tieosakkaille
- Toimitushakemus ennen 1.1.2019

Keskeisimmät muutokset vs. 358/1962

Tielautakuntien lakkaaminen, muutoksenhaku

- Muutoksenhaun sijaan moitekanne käräjäoikeuteen
- Tiekunnan kokouksen itseoikaisu
- Lainvoimaistumisaika 30vrk => 3kk
- Päätösten toimeenpano (91§)
- Lainvoimaisuustodistus käräjäoikeudesta
- Lautakunta vs. oikeuslaitos
- Ammattimaisuus tiekunnissa korostuu

Keskeisimmät muutokset vs. 358/1962

Tiekuntien säännöt

- Tiekunnalla voi olla säännöt 51§
- Voidaan poiketa laista jos se on sallittu
- Muutoin noudatettava lain säännöksiä
- Säännöt hyväksyttävä tiekunnan kokouksessa
- Jos poiketaan laista yksimielisyysvaatimus
- Muutoin enemmistöpäätöksellä

Keskeisimmät muutokset vs. 358/1962

Tiekuntien säännöt, poikkeamiset laista

- Osakkaille tarjottavat palvelut 52§
- Hoitokunnan jäsenmäärä 53§
- Nimenkirjoitus 56§ 2.mom
- Kokouksen koollekutsujasta 61§
- Koollekutsumisen aikarajoista 61§
- Pöytäkirjanpitäjästä 62§ (?)
- Yksimielisyysvaatimus

Keskeisimmät muutokset vs. 358/1962

Tiekuntien säännöt, poikkeamiset laista

- Sähköisestä kokouksesta 58§ 2.mom
- Kokouksen ajankohdasta 60§ 1.mom
- Vuosikokousrytmistä 60§ 2.mom
- Näistä voidaan päättää myös kokouksessa
- Ei siis vaadi yksimielisyyttä

Yksityistielaki 560/2018

Tieoikeus

- Oikeus käyttää toisen kiinteistön aluetta pysyvästi kulkuyhteyttä varten
- On annettava jos se on tärkeä kiinteistön tarkoituksenmukaista käyttämistä varten,
- eikä siitä aiheudu huomattavaa haittaa millekään kiinteistölle taikka ennestään olevan tien osakkaalle
- Yksityistiehen voi kuulua tiealueen lisäksi myös (5§)
 - Näkemäalue
 - Suoja-alue

Yksityistielaki 560/2018

Tieoikeus

- Myös elinkeinoa tai muuta toimintaa varten (6§)
- Kunnan tai valtion hyväksi (toimituksessa)
- Kiinteistön omistajan tahdon vastaisesti (7§)
- Valtion tahdon vastaisesti muttei kunnan (7§, 3mom.)
- ...säädetään kiinteistöstä koskee myös.. 3§, 3.mom

Yksityistielaki 560/2018

Tieoikeus

- Tieoikeus lähtökohtaisesti rajoittamaton
- Voidaan perustaa rajoitettuna 9§
- Tiekunta voi lakkauttaa vain perustamansa tieoikeuden (lisätieoikeus)
- Sopimukseen perustuva oikeus 14§
- 18§ 2.mom
- Muiden oikeus käyttää tietä 28§
- Tien käytön kieltäminen 29§

Yksityistielaki 560/2018

Tienpito

- 35§ kokonaan
- Tiemaksu = tieyksikkömaksu ja (perusmaksu)
- Käyttömaksu
- Kohtuullinen, ottaen huomioon osakkaalle vastaavanlaisesta liikennöinnistä määrättävä maksu
- Käyttömaksuun voi sisältyä perusmaksu ja
- korvaus aiemmin rakennetusta tiestä

Yksityistielaki 560/2018

Tienpito

- Osakkaalta rakentamiskorvausta voidaan periä tienkäytön huomattavasti muuttuessa
- 40§ 2.mom
- Laskentaohje (MML julkaisu 117)
- Lautan tai muun erityiskohteen pitoa varten tarvittavia varoja voidaan kerätä tiemaksujen sijaan käytön mukaan perittävillä käyttömaksuilla niiltä jotka ko. erityiskohdetta käyttävät
- Metsätiellä tiemaksun sijaan voidaan päättää perittäväksi vain käyttömaksua

Yksityistielaki 560/2018

Tienpito

- Tiemaksujen määräämistä varten on laadittava maksuunpanoluettelo, sisältö 41§, 2.mom ja 3.mom
- Ei enää käyttömaksujen maksuunpanoluettelo
- Perusteet päätetään tiekunnan kokouksessa
- Toimielin perii päätettyjen perusteiden mukaan
- Takautuvasti enintään 3 vuoden ajalta
- Järjestäytymättömät tieosakkaat 69§

Yksityistielaki 560/2018

Tienpito

- Tiemaksu peritään maksuunpanoluettelon otteen perusteella 42§
- Käyttömaksu tiekunnan tai toimielimen vahvistaman määräyksen perusteella
- Lisäksi 6% vuotuinen korko ja
- kohtuulliset perintäkulut
- Suoraan ulosottokelpoisia
- Jos käyttömaksusta erimielisyyttä niin asia on ratkaistava tiekunnan kokouksessa

Yksityistielaki 560/2018

Tien kunnossapito 24§

- Tieosakkaiden liikennetarpeen edellyttämässä kunnossa
- Aiheuttamatta kohtuuttomia kustannuksia
- Otettava huomioon liikenneturvallisuus
- Talvikunnossapito vs. aukipitäminen

Yksityistielaki 560/2018

Liikenteen ohjauslaite 25§

- Asetettava 25§ 1. mom
- Tieliikennelaki 71 §

Liittymät 26§

- Liittyjä vastaa liittämisestä

Yksityistielaki 560/2018

Kunnan avustukset 84§

- Kunta voi edelleen avustaa yksityisteitä
- **Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on**
- Tielle on perustettu tiekunta
- Tiekunnan yhteystiedot ovat ajan tasalla yksityistierekisterissä
- Tien tiedot ovat ajan tasalla tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä 50§ mukaisesti
- Ulkopuolisten käyttöä ei saa estää
- 28§ mukaisen maksun periminen voidaan kieltää 85§

Yksityistielaki 560/2018

Valtion avustukset 83§

- Ei enää vaatimusta vakituisen asutuksen pääsytistä vähintään 1 km:n matkalla
- Avustusta myös neuvontaan
- **Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on**
- Tielle on perustettu tiekunta
- Tiekunnan yhteystiedot ovat ajan tasalla yksityistierekisterissä
- Tien tiedot ovat ajan tasalla tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä 50§ mukaisesti
- Asetuksella tarkennuksia määrärahan jakamiseen

Yksityistielaki 560/2018

Tiekunnan perustaminen 49§

- Yksityistietoimituksessa tai
- Kiinteistörekisterin pitäjän päätöksellä
- Ennestään olevaa tietä tai uutta rakentamatonta tietä varten ei voida määrätä perustettavaksi tiekuntaa jos 2/3 läsnä olevista osakkaista vastustaa

Yksityistielaki 560/2018

Tiekunnan perustaminen 49§

- Osakkaiden päätöksellä
- Perustamiskokous
- Kaikki tieosakkaat kutsuttava 61§:n menettely
- Yksimielisyysvaatimus?
- Yksityistielle (määritelmä)
- Nimi, toimielin, säännöt ja yksiköinti?
- Tieoikeuden olemassa oloa voi olla vaikea selvittää
- Voi vaatia asiantuntijan avustamista
- Syntyy kun merkitty kiinteistörekisteriin

Yksityistielaki 560/2018

Tiekuntaan kohdistuvat muutokset

- Tiekuntien yhdistäminen
- Tiekuntien jakaminen
- Tien tai tienosan liittäminen
- Tiekunnan lakkauttaminen?
- Yksityistietoimituksessa
- Tiekuntien päätöksellä
- Mielellään sopuisia
- Vaarana kalliit muutoksenhaut
- 63§ 4. mom

Tiekunnan toiminta uuden lain aikaan

- Tiekunnan toimivalta 52§
- Johdot ja kaapelit 30§ 1. mom (He 10/17 s.36)

Tiekunnan toiminta uuden lain aikaan

Tiekunnan kokouksessa päätettävät asiat

58§

Tiekunnan kokous

- Vuosikokous vuosittain
- Jos harvemmin niin päätös tai sääntöihin
- Vähintään joka neljäs vuosi
- Ajankohdasta päätös tai sääntöihin
- Muita kokouksia tarpeen mukaan
- Pidettävä jos $\frac{1}{4}$ osakkaista vaatii

Tiekunnan kokous

Koolle kutsuminen

- Kutsuu koolle toimitsijamies tai hoitokunta
- Tai säännöissä määrätty taho
- Kirjallinen kokouskutsu
- Sähköposti tai muu tietoliikenneyhteys
- Ei enää lehti-ilmoituksella
- Kokouskutsu on toimitettava
- Vähintään 2 viikkoa, enintään 2 kk ennen kokousta (säännöillä voidaan muuttaa)

Tiekunnan kokous

Kokouskutsu

- **Vuosikokous**
 - Ehdotus maksuunpanoluetteloksi
 - Nähtäville tai kutsun liitteeksi
 - Tienpitoa koskevat merkittävät asiat
 - Toimielimen pöytäkirjat ja päätökset nähtäville
- **Ylimääräinen kokous**
 - Kaikki käsiteltävät asiat
- Säännöt toimitettava kutsun liitteenä (He 10/17 s.79)

Tiekunnan kokous

Pöytäkirja

- Kokouksen puheenjohtaja tai säännöissä määrätty taho huolehtii että se laaditaan
- Päätöksistä
- Allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja vähintään 2 kokouksen valitsemaa tarkastajaa
- 14 pv:n kuluttua nähtäville
- Osakkaalla tai muulla asianosaisella oikeus saada ote tai jäljennös pöytäkirjasta

Tiekunnan kokous

Päätöksenteko

- Äänioikeus tieyksiköiden mukaan (ty opas)
- Osakkaan äänimäärä enintään 30%
- Kokouksen aluksi päätös ääniosuuksista
- Enemmistöpäätökset paitsi
- 51§ 2. mom ja 68§
- Näissä yksimielisyysvaatimus

Tiekunnan kokous

Päätöksen oikaisu

- Oikaisuvaatimus, peruste 64§ 1. mom
- 30 päivää päätöksestä
- Tiekunnan kokous kutsuttava 30 pv:n kuluessa
- Samassa ajassa toimielimen mahdollista itse oikaista tekemänsä päätös

Tiekunnan kokous

Päätöksen moittiminen

- Vain tiekunnan kokouksen päätöksestä
- Peruste 65§ 1.mom
- Moitekanne, käräjäoikeus (jonka yhteydessä MO)
- Moiteaika 3 kk päätöksestä
- Ei osakkaan, joka ei ollut saapuvilla 3kk todisteellisesta tiedosta
- 30 pv oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksi saannista (kaikki)

Tiekunnan kokous

▶ Läsnä	Yksiköt	Äänet
A	20	20
B	50	50
C	80	80
D	200	180
E	250	180

Yhteensä **600** **510**

- Max äänimäärä $30\% \times 600 = 180$
- Enemmistö lasketaan 510:sta

Tiekunnan toimielin

- Hoitokunta 3-5 jäsentä
- Säännöissä voidaan päättää toisin
- Jos 3 jäsentä, niin vähintään 1 varajäsen
- Toimitsijamies
- Voidaan valita sijainen
- Enintään 4 vuodeksi
- Valittavalta on hankittava suostumus
- Oikeus kohtuulliseen palkkioon sekä
- korvaus tehtävästä aiheutuneista kuluista

Tiekunnan toimielin

- Hoitokunnan on järjestäydyttävä heti
- Pj:n ja vpj:n voi valita myös tiekunnan kokous
- Ilmoitus rekisterinpitäjälle (MML)
- Kokoontuu pj:n tai vpj:n kutsusta
- Ei tienhoitokunta

Toimielimen vastuu ja esteellisyys

- Toimitsijamiehen tai hoitokunnan on huolellisesti hoidettava tiekunnan asioita
- Korvausvastuu 55§ 1.mom
- Tiekunnan kokous voi vapauttaa ennenkin
- Esteellisyys 55§ 3.mom (HE 10/2017 s. 75)
- Päätöksen oikaisu 64§

Tiekunnan toimielin

Toimielimen tehtävät

56§

Varoituksen sanat

- Tiekunnan kokouksen lainvoimaistumisaika 3 kk
- Toimeenpano 91§
- MAO 10/14
- Omavaltaiset puheenjohtajat (ei yksinvaltaa)
- Valmisteluvalta ja toimeenpanovalta
- Toimielimen päätökset pöytäkirjaan
- Eriävät mielipiteet

Erityistapaukset

Tienjako

- Harvinaisempi tienpidon osittelumenetelmä
- Nykyään yleensä vain tienosalla
- Jako pitää purkaa 31.12.2020 mennessä 97§

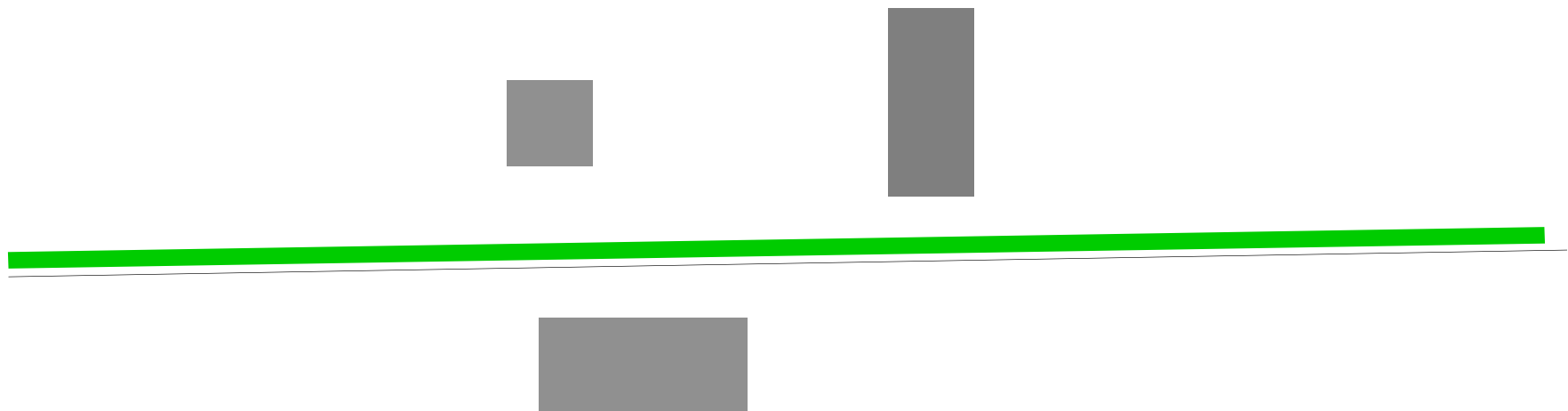
Erityistapaukset

Kaapelit ja johdot

- Tie kunta antaa suostumuksen tiekäyttöön otetulla tiealueella
- Kiinteistönomistajan suostumusta ei tarvita
- 30§ 4.mom
- Suostumuksen hankinta siirretty johdon sijoittajalta tiekunnalle
- Tieyhdistyksen tiedote

Erityistapaukset

Kaapelit ja johdot

GDPR

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2016/679

- Sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn joka on kokonaan tai osittain automaattista, sekä sellaisten henkilötietojen käsittelyyn muussa kuin automaattisessa muodossa, jotka muodostavat rekisterin osan tai joiden on tarkoitus muodostaa rekisterin osa
- Ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn jonka luonnollinen henkilö suorittaa yksinomaan henkilökohtaisessa tai kotitalouttaan koskevassa toiminnassa
- Soveltamisesta vastaa organisaation johto

GDPR

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2016/679

Henkilötietojen käsittelyä on tietojen

- Kerääminen
- Tallentaminen
- Järjestäminen, jäsentäminen
- Säilyttäminen
- Muokkaaminen, muuttaminen
- Haku, kysely
- Luovuttaminen
- Poistaminen, tuhoaminen

GDPR

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2016/679

Henkilötiedon määritelmä

Henkilötiedoilla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan, luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja; tunnistettavissa olevana pidetään luonnollista henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten nimen, henkilötunnuksen, sijaintitiedon, verkkotunnistetietojen taikka yhden tai useamman hänelle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, geneettisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella.

GDPR

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2016/679

Henkilötietoa on esimerkiksi

- Nimi
- Henkilötunnus, syntymäaika
- Osoite
- Henkilökohtainen sähköpostiosoite
- IP osoite
- Puhelinnumero
- Asiakasnumero
- Luottokortin tiliote jne.

GDPR

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2016/679

Ollakseen lainmukaista henkilötietojen käsittelyn on perustuttava johonkin näistä

- **Rekisteröidyn suostumukseen**
- Sopimuksen täytäntöön panemiseen (osapuolena)
- **Lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi**
- Elintärkeiden etujen suojaamiseksi
- Yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi
- Julkisen vallan käyttämiseksi
- Rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttamiseksi

GDPR

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset 2016/679

- Rekisterinpitäjä (tiekunta)
- Rekisterinpitäjä määrittelee käsittelyn, jos käsittelijä määrittelee, tulkitaan rekisterinpitäjäksi
- Osoittamisvelvollisuus, pelkkä asetuksen passiivinen noudattaminen ei ole riittävä
- Seloste käsittelytoimista (sisäinen asiakirja)
- Henkilötietojen käsittelijä (isännöitsijä, tilitoimisto)
- Käsittely rekisterinpitäjän kirjallisten ohjeiden mukaan
- Tehtävä käsittelysopimus

GDPR

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2016/679

Rekisteröidyn informointi

- Yhteyshenkilön identiteetti ja yhteystiedot
- Käsittelyn tarkoitus ja oikeusperuste
- Henkilötietoryhmät
- Henkilötietojen vastaanottajat
- Tietojen siirto kolmansiin maihin
- Henkilötietojen säilyttämisaika- ja -peruste
- Tiedot siitä mistä henkilötieto on saatu
- Tiedot automaattisesta päätöksenteosta sekä profiloinnista
- Rekisteröidyn oikeudet

GDPR

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2016/679

Rekisteröidyn oikeudet

- Oikeus saada pääsy henkilötietoihinsa
- Pyytää henkilötietojen oikaisemista
- Pyytää henkilötietojen poistamista
- Pyytää henkilötietojen käsittelyn rajoittamista
- Vastustamisoikeus (s.8 kohta 5,6,7)
- Tehdä valitus valvontaviranomaiselle